

Jugoszláv gazdasági küldöttség Budapesten

Dr. Jozse Brilejnek, a Jugoszláv Szövetségi Végrehajtó Tanács tagjának vezetésével jugoszláv gazdasági küldöttség érkezett Budapestre. A jugoszláv delegációt Vályi Péter, az Országos Tervhivatal elnöke-nek első helyettese, dr. Lévai András, nehézipari miniszterhelyettes, valamint az Országos Tervhivatal, a Külkereskedelmi Minisztérium, a Külügyminisztérium vezető munkatársai fogadták. Jelen volt dr. Dusan Csálics, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövete. A gazdasági tárgyalások szombaton megkezdődtek.

Csak rendes munkáért jár jó fizetés

Egy névtelen levél nyomán a mórakalmi Vörös Október Tsz-ben

A mórakalmi Vörös Október Tsz-ből névtelen levelet kaptunk. Bár ilyesmivel nem szoktunk foglalkozni, de a sorokból áradó őszinte aggodás a közös sorsa iránt, elterítette a gyakorlatlót. Németh Ferenc, a mórakalmi közszéki tanács vb elnöke megerősített a feltételezésben.

— Ebben — mondotta a levél olvasásakor — semmi olyat sem találok, ami nem lenne igaz. Voltam a Vörös Október Tsz január 8-i közgyűlésén ott is majdnem szó szerint hallottam ezeket a panaszokat.

Dobó István, a tsz új elnöke — egy hónapja sincs még ezen a poszton — hasonlóképpen nyilatkozott: „A levélírónak, bárki volt is, igaza van.”

Lehangoló kép

Idézzük hát a levelet: „Rothadt silót, rothadt kukoricaszár, szalmát és néha szénát esznek a szarvasmarhák, pedig a földeken igen sok jó minőségű kukoricaszár talpon maradt. Egy részét már le is szántották. A szénát kiadták résziből, most évődnek, hogy nincs mit etetni. Persze, hogy nincs, amikor a felét annak is széjjel hagyták a határban.”

Dobó István tsz-elnök erről ezt mondta el:

— Valóban 28 boglya szénát még most is kint van a réten. A boglyákat felvetette a víz s a drága takarmány befagyott. Most már használatlan.

A levélíró is mondta, ezt később az állatgondozók is bizonyították: nemcsak a jóminőségű kukoricaszár maradt kint az ősszel a határban, kint maradt bizony sok jó csalamádé és silótakarmány is.

A takarmányos kertben a levél vizsgálata alkalmával nagyon lehangoló kép fogadott. A kevés takarmány egy része — mely normális körülmények között csak pár hétre lenne elegendő — szanaszét van. A kukoricaszár — amit nem hagytak kint — „elfelejtették” téli kúpokba rakni. Úgy látam a szétszórta halmokat, ahogy azokat a kocsikról lefúrták. Hóval, homokkal összefagyva, penészesen félleg elrothadva. Ilyen állapotban etetni ezt a „takarmányt” nemcsak kár, nagy felelőtlenség is.

Ezekután mondani sem kell, hogy a szarvasmarha-állomány szánalmas képet mutat. A fejőstehenek egy-két liter tejet adnak naponta, jó néhány pedig már ennyit sem. A növendék üszők s a „hízómarhák” is soványan, lengyegülten, piszkosan, elkócosodva állnak az üres jászol előtt.

A zárszámadás tanulsága

Tari István tehenész mondotta:

— A tsz alakulásától kezdve itt dolgozom, de ilyen gyenge tán még sosem volt a mi közösségünk.

Sajnos Tari István igazát bizonyítja a mostani zárszámadás is. Az egy közös szántóegységre jutó gazdálkodási eredmény 1643 forintból 1342 forintra esett vissza. Egy tagra 15 ezer 350 forint személyi jövedelmet terveztek a közösből s

végül csak 9238 forintot tudtak terményekben és készpénzben együtt kifizetni. Jellemző, hogy a tagok részesedésére készpénzt 629 ezer forintot írtak elő, s a végeredmény mindössze 269 ezer forint lett.

A komoly veszteségek okainak kutatása közben a vezetők gyakran hivatkoztak arra, hogy tavaly komoly jég- és vízkár érte a tsz-t. És az Állami Biztosító a károknak csak egy kisebb hányadát térítette meg. Viszont a Magyar Nemzeti Bank mezőgazdasági főcsoportja által végzett szeptemberi ellenőrzések — bár az elemi csapást nem tagadják — egészen mást bizonyítanak. Azt, hogy a betervezett takarmány természetlagokat a legtöbb növényfélésegből túlteljesíti a szövetkezet. A termés tehát megvolt, csak éppen a betakarítás szervezetlensége miatt az értékes takarmány jelentős része a földeken pusztult el.

Felvetődik, hogy nem kifogásolta mindezt eddig senki. Miért nem látták, hogy a teletetésre való felkészületlenségből súlyos anyagi károk keletkezhetnek. Ezekért most elsősorban Tóth Géza főmezőgazdász és Véhli Béla főállattenyésztő a felelős. Munkaerő állt rendelkezésükre, hiszen az állattenyésztés dolgozóit kiválóan megfizeti a tsz: általában 2000—2800 forint között váltakozik az állattenyésztésben dolgozók havi fizetése. Ezért a pénzért pedig már megkövetelhetők volna az istállórendet és az állatok tisztán tartását.

Minden másképpen lesz

Az új elnök reménykedve optimizmussal járja most a földeket, az istállókat. Nem fukarkodik ötletekben, elképzelésekben, s azt mondja:

— Csak ez a tél múltjék el valahogy. Nem is vállaltam volna az elnökséget, ha nem bíznék abban, hogy minden másképp lesz itt egy év múltán. Például fűvet csak az kaszálhat majd a tsz-ben, aki be is hordja a közös járandóságát. Nem lesz még egyszer úgy, mint tavaly, hogy a javát hazavitték, a rossz — a tsz — pedig még most is kint van. Új rendszert vezetnek be most a növénytermesztésben is. Korábbi tapasztalatok szerint a szabályosan ellenőrzött százalékos művelésnek itt is nagy termésnövelő hatása lesz. Bár a jelenlegi feltételek még kedvezőtlenek, mégis a kommunisták kezdeményezésére bátran nevezték be a Vörös Október Tsz gazdái felszabadulásunk 20. évfordulójára kibontakozott járási termelési versenybe. Vállalták többek között az állami értékesítési tervek 10 százalékkal való túlteljesítését. Bőséges műtrágyaadagokkal gondoskodtak arról is, hogy az őszi kalászosok a tervezettnél lényegesen magasabb termést adjanak.

Dobó István két kézzel kapaszkodik a korábban ebek harmincadjárja került vezetés kormánykerékébe. Pedig neki mezőgazdasági diplomája sincs, csak egyszerű földet szerető, sokat tapasztalt mórakalmi parasztember.

Csepri József

Villanáfény

LÉGKÖR

Régi igazság, hogy jókedvvel, kiegyensúlyozottan könnyebb, sikeresebb a munka. Igaza van az ismert mozgalmi dalnak: „Dalolva könnyebb az élet, az alkotás...” A jókedvhez a dalos hangulathoz azonban hozzátartozik az egészséges, felszabadult légkör.

Ez a légkör, vagy mondhatnánk így is közhangulat, közismerten tiszta és felszabadult nálunk. Minden lehetőség adott az alkotó munkához. A szocializmus teremtéséből fakad, hogy a körülményekhez képest mindenki megkapja a munkája után jogosan megillető jövőt. Ha vannak is gondjaink, megoldatlan problémáink — mint ahogyan vannak —, népgazdaságunk mégis az elmúlt négy évben a terv alapján fejlődött, s ez egyben azt is jelenti, hogy emelkedett ezekben az években is az általános életszínvonal. Ez a tény a párt és a kormány elvileg megalapozott, a gyakorlatban kipróbált és bevált helyes politikájával alapvetően megteremt mindazt, ami a jó, életető légkörhöz szükséges.

Mégsem mehetünk el szó nélkül a kérdés mellett, hogy vajon a mostani légkör, a jelenlegi közhangulat teljesen kielégítő-e. A válasz csak fenntartásos lehet: még nem mindenben. Eppen erre utal a Hazafias Népfőrszakszervezet Tanácsának felhívása, amely a még kedvezőbb a még jobb alkotásokra serkentő, a közös munka eredményét még jobban elősegítő légkör megteremtését sürgeti. Olyan általános társadalmi-politikai légkört, amelyben „a feladatok komolyságához mérten minden felelősséget érő hazafi kötelességének vallja, hogy cselekvően részt vegyen a kitűzött célokért folytatott munkában”... „A szocialista erkölcs és a közéleti tisztaság védelmében olyan közhangulatot kell teremteni, hogy társadalmi elítélésben legyen része mindenkinek, aki el-lene vét”...

Világos beszéd és világos tennivalók. A még jobb légkör lehetősége csakis a mi kezünkben van. Csak mi magunk, dolgozó emberek teremthetünk tiszta levegőt, megnyugtató atmoszférát magunk körül. Koppintunk csak az orrukra azoknak, akik hanyagsággal, lógással, munkakerüléssel, harácsoló önzéssel, anyagiassággal, úrhatnámkodással rontják körülöttünk a levegőt.

Nyugodt légkörben csak akkor élhet az ember, ha tudja, hogy nem rontják le mások, amit alkot. Ha maga élvezheti munkája, a közös munka gyümölcsét. A feltételek ma adottak ehhez, éljünk is velük. Szót emelni csak annak lehet joga, aki a feltételekkel élve maga is becsületes munkával adja hozzájárulását a közös ügyhöz. A becsületes emberek a rendet és a tisztességes munkát szeretik, akkor érzik jónak a légkört, ha ebben élhetnek.

Mi mást is tehetnénk? Minden erővel, jó szóval és kényszerítő intézkedésekkel biztosítani kell ennek lehetőségét. A legnagyobb erő azonban mégiscsak az egész társadalom ereje. Ezért kell hát összefognunk, hogy a fejekben és a szívekben is legyőzzük az itt-ott megbúvó régi felfogást, a lazaság, a naplopás, az önzés, a nemtörődomség, a közvagyon herdálásának idegen szellemét. Ki kell szellőztetni az ezt tápláló áporodott levegőt mindenütt, hogy az új közgondolkodás és erkölcs teremő, friss légkörben élhessünk.

ÁLDOZATVÁLLALÓK

A szomorú eset ismeretes lapunkból is: Pál József, Szécsényi Péter szállítómunkások és Virág Emil gépkocsivezető gázmérgezésben meghalt. A nagylaki munkásszálláson — szabálytalanul és engedély nélkül — kokszal fűtötték szobájukat. Egyiküket az így fejlődött gáz már a szobában megölte, másikat röviddel később a kórházban halt meg, egyedül az ötéves gyermek, 27 éves Virág Emil szervezete küzdött, eszméletlen állapotban is, az életért mintegy 11 napon át. A mérgezés azonban nála is erősebb volt.

Az eset mindenképpen kiáltóan figyelmeztető. Most azonban nem erről szólnak a sorok. Inkább annak a 11 napnak a csendes, szürke hőcsere, az életért harcoló hősről világítsunk egy villanásnyit.

Hősök? Talán banalitásnak is tűnik itt e kifejezés, amelyre egészen bizonyosan egyikük sem gondolt azok közül, akik a szerencsétlenül járt emberek segítségére siettek. A vérüket adták. Nem kevesen és nem keveset. Közel húsz liter vért kapott Virág Emil, amelyhez mintegy 150 embert kellett megvizsgálni, a szükséges vércsoportot megállapítani és a vért levenni. Az építőipari dolgozók jelentek elsőként, minden külön rábeszélés nélkül 35-en, aztán a nagylaki kendergyáriak közül ugyancsak habozás nélkül 51-en, majd jöttek Kövegy községből mintegy 60-an. Sorolhatnánk neveket, mint például Görbe Béla négygyermekes, 42 éves állványozót, aki korábban már életét is mentett, s bár négyezer operált ember, mégis nemcsak vért adott, hanem szervezte a véréadás ugyanúgy, mint Szabó Ilona, a nagylaki kendergyár elsősegélynyújtója, vagy Faragó György üzemi hegesztő, Volon-szovszky Imre asztalos és mások...

Sorolhatnám a neveket. Valamennyien megérdemelnék. De vajon a nevek többeit mondanánk-e annál a pusztán tényről, hogy jóformán minden különösebb felszólítás, rábeszélés nélkül valóságos népmozgalom indult egy munkás életének a megmentésére. Igen, csak így írom, hogy egy munkás életéért, mert azok számára, akik a hirtelen életmentésre indultak, tulajdonképpen neve sem volt a kórházi ágyon magatehetetlenül fekvő embernek.

Valami jelképesen szép van mindig ebben, a manapság többnyire hétköznapi, áldozatvállalásban, amit a véréadás jelent. Ez az eset azonban ennél sokkalta többet is beszél. Munkásszolidaritásról, emberi együttérzésről? Igen, de még ennél is többről, másról. Legalábbis a tanulságokat illetően. Mutatja, hogy az emberek nagy többsége mindig kész összefogni a jóért, kész a segítségre. Erre a tulajdonságra kell mindenkor számítanunk és építenünk. Hiszen ha az emberek a közvetlen segítségnek ilyen nagy-erőű példáját nyújtják akkor — ha megértik — biztosan mindenkor készek a közvetett segítségnyújtásra is. S hogye értenék meg! Arra a közvetett segítségnyújtásra, összefogásra gondolok, amellyel mindannyiunk közös életét, mindannyiunk jobb életét igyekszünk segíteni a napi munkával, a becsületes helytállással. Napjainkban ez még csak nem is vért kíván, legfeljebb időnként verejtéket, ráncokba szaladó gondot a homlokokon.

Társadalmunk egészséges, nem az életét kell megmenteni. Mégis akkor lesznek igazán rendezettek és nap-sütöttek mindennapjaink, ha valamennyien a nagylaki munkások példát mutatott áldozatosságával, tudatosságával tesszük meg a magunkét — verejtékkel, s ha kell vérrrel is.

László János

Az új óvodában

Szeged legszebb óvodája az újszegedi állomás mellett, az Ogryessza lakótelepen — amelynek megnyitására annak idején hírt adtunk — mindjában benépesül. A napfényes, tágas termekben száz gyereket tudnak elhelyezni. A felszerelés már teljes, csak az udvar rendezése, feltöltése, csinosítása van hátra. Amint kitavasodik ehhez is hozzáfognak. A szülői munkaközösség tagjai felajánlották, hogy babaházat építenek, hintákat szerelnek fel majd az udvaron. Az óvodát az Ifjú Gárda Ifjúsági Város patrónálja, ők adnak a parkosításhoz virágokat, facsemetéket. Egye-

lőre még nagy a sár az egész környéken az építkezések miatt, s a gyerekeket sem tudják mindig elvinni sétálni. A tervezőket dicséri, hogy az emeleten teraszt létesítettek, s itt levegőztetik a kicsiket. Ugyancsak a tervezők ötletessége tűnik szembe a termekben is.

Tisztaság és rend jellemzi az óvodát. Erre szoktatják a kicsinyeket is. Ahány gyerek, annyi fésű és törülköző sorakozik egymás mellett a mosdóban, mind más-más jellel ellátva, nehogy össze-cseréljék.

A lavasz meghozza a „Fecskét”

Sok bosszúságot okoz a dohányosoknak, hogy nem mindig lehet a közkedvelt Fecske cigarettát kapni. A hiány csökkenni fog, mert az Egri Dohánygyárban NSZK gyártmányú filterfelrakó, csomagoló és celofanozó gépet állítottak üzembe. Az új gépekkel hárommillió darab filteres, vagy más néven füstszűrős cigarettát készít az Egri Dohánygyár. A mennyiség nagyobb része a közkedvelt Fecske elnevezésű füstszűrős cigarettára — amelyet az egriek a Lágymányosi Dohánygyárban készült Fecske „receptje” szerint ugyanolyan minőségben készítenek. Egy gépről egy millió Fecske cigarettát kerül le.

(MTI Foto — Birgés Árpád felv.)